Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube: în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe sése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ
a administrațiune, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe sése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 176. Brașovŭ, Joi, 12 (24) Augustŭ 1893.

Stare escepțională pentru Transilvania.

Brașovŭ, 11 Augustŭ st. v.

La invitarea ministrului de interne Hieronymi, suntŭ adunațĭ acum toțĭ fișpanii unguresci în Budapesta. D-lŭ Hieronymi a ținutŭ deja alaltaerĭ prima conferență, cu fișpanii din Transilvania.

In acéstă conferență, precum suntemŭ informațĭ, n'a fostŭ vorba de mai puținŭ, decâtŭ de întroducerea unei nouĕ stărĭ escepționale în Ardealŭ, pe cale administrativă.

Suntŭ patru sĕptĕmânĭ, de când fóia guvernamentală „Pesti Hirlap“, ocupându-se cu conferența română dela Sibiiu, scriea, că a sositŭ momentulŭ, ca „guvernulŭ ungurescŭ sĕ se amestece cu energiă în raporturile „Valahilorŭ“ din Ardealŭ.“

„Nu înțelegemŭ — dicea „Pesti Hirlap“ — „puterea armelorŭ și legea penală, fiindcă, până acum celŭ puținŭ, nu e motivŭ pentru acésta. Póte sĕ vină stare de asediu, séu altă stare escepțională, décă trebue sĕ vină; deocamdată se tractéză numai de aceea, ca pe teritoriulŭ locuitŭ de Românĭ, așa déră aprópe în întregŭ Ardealulŭ, statulŭ ungarŭ sĕ-șĭ valoreze pe deplinŭ organisația, autoritatea și influința sa.. Părerea nóstră este, că *administrația de statŭ* sĕ se întroducă câtŭ mai curêndŭ și décă acésta nu s'ar puté, *atuncĭ în Ardealŭ celŭ puținŭ sĕ între în vigóre mai de grabă,* **décă e de lipsă chiar și pe cale escepțională,** prin *lege deosebită, în formă de provisoriu*“......

Fóia guvernamentală se vede, că încă de pe atuncĭ a fostŭ informată de planurile, ce le țesea ministrulŭ de interne pentru „pacificarea“ Transilvaniei, planurĭ, carĭ formézǎ acum principalulŭ obiectŭ de discusiune în conferențele lui cu fișpanii „de dincóce de muntele Craiului“.

Și se vede, că „Pesti Hirlap“ a fostŭ bine informatŭ și inspiratŭ, căcĭ étă ce informațiune primirămŭ astădĭ cu data de 21 Augustŭ dela Budapesta:

„Ministrulŭ Hieronymi a con„chiămatŭ pe toțĭ fișpanii în Pesta „cu scopŭ, dice-se, de-a conferi cu „ei asupra diferitelorŭ afacerĭ admi„nistrative. Adĭ a ținutŭ prima con„ferență cu fișpanii din Ardealŭ. „Scopulŭ acestei conferențe, însĕ „după cum mi se spune, n'a privitŭ „afacerile administrative curente, ci „s'a învêrtitŭ în jurulŭ *cestiunei ro„mâne ardelene* și a *mĕsurilorŭ*, ce ar „fi a-se lua față cu ea din partea „guvernului și a dietei. E vorba „adecă, nicĭ de mai multŭ nicĭ de „mai puținŭ, decâtŭ ca la deschide„rea sesiunei dietale, în Septemvre, „fișpanii sĕ se adreseze camerei c'o „rugare colectivă, că *pentru delătu„rarea pericolelorŭ iminente și pentru „liniștirea poporului în Ardealŭ,* **Camera „sĕ dea ministrului de interne pleni„potență, ca pe calea ordinațiunilorŭ** „*(rendeleti uton),* **sĕ întroducă, de pe „acuma administrația de statŭ în Tran„silvania,** creându-se astfelŭ aicĭ, în „privința acésta, unŭ provisoriu, care „va avé sĕ dureze până ce se va „întroduce definitivŭ, prin lege adusă „de dietă, administrația de statŭ în „tótă Ungaria“.

Sémĕnă dér, ca ou cu ou, informațiunea, ce-o primimŭ noi, cu părerile desfășurate de „Pesti Hirlap“ pe la finea lunei trecute. Se pare, că în adevĕrŭ d-lŭ Hieronymi se pórtă cu planulŭ de-a ne „ferici“ c'o nouă stare escepțională. Escelența Sa este de specialitate technicŭ și scimŭ, că timpulŭ de față face minunĭ pe terenulŭ technicŭ prin iuțéla cu care se esecută și cele mai cutezate planurĭ de construcțiunĭ. Décă însĕ d-lŭ Hieronymi crede, că și cestiunea transilvănénă se va puté resolva așa de ușorŭ ca și planulŭ unei construcții marĭ de drumŭ de ferŭ, atuncĭ se înșélă amarŭ.

Ceea ce nu a succesŭ guvernelorŭ unguresci în timpŭ de 26 de anĭ dela înaugurarea dualismului, de sigurŭ, că nu se va puté realisa printr'o petițiă a fișpanilorŭ cătră dietă pentru întroducerea unui provisoriu administrativŭ în Ardealŭ.

De se va întroduce acestŭ provisoriu urmarea va fi, că pe lângă cestiunea română, va deveni fórte actuală și *cestiunea transilvană,* căcĭ prin acésta mĕsură escepțională va fi doveditŭ *urbi et orbi,* că uniunea decretată la 1865 și 1867 este încă departe de a se fi realisatŭ definitivŭ.

Ișĭ dau numai unŭ atestatŭ de paupertate politicii ungurĭ dela putere, décă credŭ, că prin mĕsurĭ absolutistice s'ar puté delătura, fiă și numai pe scurtŭ timpŭ, relele, carĭ au produsŭ adênca nemulțămire, de care este cuprinsŭ adĭ întregŭ poporulŭ românŭ din statulŭ ungarŭ.

Ce mai póte aștepta d-lŭ Hieronymi cu fișpanii sĕi dela mĕsurĭ escepționale în Transilvania? Oare în acești 26 de anĭ din urmă eșit'amŭ noi vreodată din starea escepțională? Și care este resultatulŭ?

Pentru ca sĕ se pótă delătura periculele amenințătóre și sĕ se pótă mulțumĭ poporulŭ românŭ se cere ceva mai multŭ, se cere unŭ regimŭ de adevĕrată libertate și dreptate, care nu se va puté întroduce prin ordinațiunĭ ministeriale, ci *numai prin reformarea radicală și în parte prin delăturarea totală a legilorŭ asupritóre* aduse dela 1867 încóce în detrimentulŭ egalei îndreptățirĭ naționale a Românilorŭ.

In direcțiunea acésta trebue sĕ stăruiască d-lŭ Hieronymi, décă voiesce sĕ creeze în adevĕrŭ stărĭ mulțumitóre și durabile în țéră, éră nu pentru nouĕ mĕsurĭ ale forții brutale, carĭ vorŭ contribui numai a înăspri relele și periculele esistente.

CRONICA POLITICA.

— 11 (23) Augustŭ.

O fóiă ungurésca aduce scirea, că **Mme Adam**, implicată și ea în afacerea cu *alianța ruso-maghiară*, va merge în tómna acésta **la Budapesta**. Inainte de acésta însĕ prin Septemvre va apăré o broșură, care va arăta pericolele, ce reiesŭ pentru independența statului maghiarŭ și pentru desvoltarea națiunei maghiare, din alianța cu Germania, pe când din potrivă alianța cu Rusia (de care nu s'a înspăimântatŭ nicĭ chiar Kalnoky cu câțiva anĭ înainte) ar preveni rĕulŭ, ca agitatorii naționalitățilorŭ din Ungaria, sĕ mai caute terenŭ și sprijinŭ în Rusia. (sic!) Broșura acésta va fi *începutulŭ acțiunei.* Ca continuare imediatŭ dice aceeașĭ fóiă („Budapesti Hirlap“), Mme *Adam* va veni la Budapesta, unde va face însășĭ încercărĭ de-a propaga ideile sale politice predilecte în cercurile din capitala ungurésca.

•

Despre alegerile pentru parlamentulŭ francesŭ, n'au sositŭ până acumŭ decâtŭ scirĭ fórte puține. Dér și din ceea ce se scie, orĭ cine póte sĕ aibă convingerea, că partidele republicane vorŭ nimici pe cele douĕ partide monarchiste. Diua întâiu și a doua a alegerilorŭ au fostŭ fórte liniștite, nu s'au întêmplatŭ scandale și ordinea pretutindinĭ a fostŭ pădită cu sfințeniă. La alegerile trecute națiunea francesă a hotărîtŭ, décă boulangiștii, orĭ radicaliĭ sĕ bată toba cea mare. Boulangiștii au cădutŭ, radicalii au eșitŭ victorioșĭ. De-atuncĭ însĕ radicalii francesĭ s'au deochiatŭ rĕu, procesulŭ-Panama a făcutŭ sĕ le disparǎ conducĕtorii; ast felŭ dér, la alegerile actuale ei par'că vorŭ fi decimațĭ cu desăvêrșire. Se crede, că mersulŭ liniștitŭ alŭ alegerilorŭ, este a se datori Pontificelui Leo XIII, care în timpulŭ din urmă a luatŭ o atitudine hotărîtă pentru republică. Până acumŭ corteșii cei mai iscusițĭ ai candidațilorŭ antirepublicanĭ erau preoții catolicĭ condușĭ de episcopii lorŭ. Toțĭ aceștia însĕ acumŭ trebue sĕ cânte hymnurĭ republicane înaintea acelorŭ alegĕtorĭ, pe carĭ până acumŭ îi învĕțau, că nu este nimicŭ în lume mai fără de Dumnedeu, decâtŭ Republica. Nu e mirare așa déră, décă atitudinea lorŭ electorală de rêndulŭ acesta va contribui fórte multŭ pentru victoria republicanilorŭ. — Până acumŭ au fostŭ aleșĭ între alții toțĭ membrii cabinetului Dupuy. După datele oficiale au fostŭ aleșĭ *312* republicani, 30 socialiștĭ și socialiștĭ-democrațĭ, 13 raliațĭ și 56 conservatorĭ. Balotagii 155. Resultatulŭ dela 15 alegerĭ nu e cunoscutŭ. Republicanii au câștigatŭ până acumŭ 63 locurĭ; se dice, că și la balotagii ei vorŭ învinge cu desăvêrșire. Foile republicane constată succe-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Consciu de vina sa.

— Novelă criminală de *Paul Blumenreich.* —

(2) (Urmare).

Unŭ timpŭ óre-care lucrurile mergeau bine. Wilhelm Bolten era și mai silitorŭ ca mai înainte și bĕtrânulŭ Soberski părea fórte mulțămitŭ. Elŭ oferi comptabilului sĕu unŭ micŭ avansŭ, detrăgêndu-i suma acésta în rate micĭ și plătea pentru costŭ o sumă binișoră.

Când tênĕra femeiă, în glumă, dicea câte-odată, că la cutare séu cutare prândŭ adaugă banĭ gata, atuncĭ bĕtrânulŭ surîdea multŭ promițĕtorŭ și dicea, că cu timpulŭ se va găsi unŭ chipŭ de a echilibra cheltuelile.

Soberski era bogatŭ, afară de negoțulŭ sĕu nu avea nicĭ o rudeniă, dér nu avea nicĭ cea mai elementară pricepere pentru neapĕratele trebuințe ale casei. Și mai puținŭ vedea elŭ, că o femeiă tênĕră și frumósă — chiar décă ar fi fără nicĭ o pretensiune — doresce multe, ceea ce elŭ nicĭ după nume nu le cunoscea. Tare se îngrozise elŭ într'o di, când Bolten se rugă a-i da unŭ împrumutŭ, deórece se aștepta o crescere a familiei.

Din diua acésta veni și schimbarea în părerile bĕtrânului Și avansulŭ cerutŭ îlŭ dede micșoratŭ și fără voiă, și fiă-care crescere a lipsei provoca o luptă între elŭ și comptabilulŭ sĕu; de repețite-orĭ se chibzuì tênĕrulŭ, că óre sub asemenea împrejurărĭ n'ar fi mai bine, sĕ-șĭ caute o altă posițiune mai bănósă? Dér totdéuna o speranță tainică îlŭ reținea dela acestŭ pasŭ decisivŭ. Soberski, așa se mângâia Bolten, în fondŭ nu era omŭ rĕu, cu inimă împetrită, dér devenise amărîtŭ, egoistŭ prin triste esperiențe, afară de aceea era holteiu și prin urmare îi lipsea darulŭ de a pricepe recerințele unei familii. Décă se va arăta răbdătorŭ, atuncĭ de sigurŭ, că nu va întârdia rĕsplata, bĕtrânulŭ va trebui sĕ lase ceva lui și familiei sale, în testamentulu sĕu. Dér numai răbdare!

Dér răbdarea devenia din ce în ce mai grea. După primulŭ copilŭ, urmară doi, carĭ — la nascere li-se părură părinților ca nisce îngerĭ — în curêndŭ însĕ muriră. Ella singură, cea mai mare, le mai rĕmăsese; dér acésta din anŭ în anŭ avea lipsă de mai multe. Ea mergea acum la șcólă, era încântătóre, puținŭ cam rĕsfățată, căcĭ părinții o împodobiseră frumosŭ.

Bĕtrânulŭ devenia pe di ce merge totŭ mai nesuferitŭ, mai neaccesibilŭ, chiar pentru ideile cele mai raționale. Larma copiilorŭ, dicea elŭ, i a luatŭ liniștea; bóle, nascerĭ și casurĭ de mórte, tóte, cele ce se petrecuseră sub coperișulŭ sĕu, îi iritaseră nervii și-i alungase comoditatea. Disposiția sa cea rea cu timpulŭ devenise insuportabilă.

De multŭ nu mai prândia la Bolten; îi aducea mâncarea josŭ. Firesce, că acum cârtea desŭ în contra gătirei bucatelorŭ.

Firea lui se închidea din ce în ce mai multŭ. Se părea, că cu nepotulŭ sĕu o rupse cu totulŭ. Și Wilhelm îlŭ audia vorbindŭ despre afacerĭ numai în tonŭ mormăitorŭ și vehementŭ.

Ella era numai de 10 anĭ. Lipsa, sub care suferea comptabilulŭ încărcatŭ cu multe afacerĭ, devenia din ce în ce mai mare; ea crescea, ca și bóla tinerei femei. Afară de aceea se urcaseră prețurile, pe când venitulŭ lui Bolten rĕmase totŭ acela, ce-lŭ avuse când se căsătorise.

De repețite-orĭ se întêmplară vehemente ciocnirĭ între Soberski și comptabilulŭ sĕu. Totdéuna se găsia câte unŭ motivŭ pentru acestea. Odată Soberski, de esemplu, făcu unŭ scandalŭ, din causă, că vĕdu pe Ella jucându-se cu cățelulŭ sĕu, Bello.

Mai seriosŭ, ca orĭ când, ișĭ făcu Wilhelm acum planulŭ, sĕ renunțe la postulŭ sĕu. Dér acésta nu se putea face curêndŭ, deórece soția sa se afla într'o stare, care nu-i permitea nicĭ o iritațiune.

Așa se vedea elŭ într'o posițiune nemângâiată, elŭ nu scia, ce se mai facă....